

**Miljøholdninger fra 1985 til i dag,
sett i lys av den allmenne verdiutviklingen.**

Resultater fra Norsk Monitor 1985-2005

Ottar Hellevik, UiO og Synovate

Norsk Monitor

- Intervju-undersøkelser med landsrepresentative utvalg (15 år +) på 3-4000 personer gjennomført annenhver høst siden 1985 av MMI. Nyeste runde fra høsten 2009. Nesten 50.000 int. totalt.

- Nærmere 3000 spørsmål om oppfatninger og atferd på en rekke områder.

- Mange tidsserier som viser utviklingstendens.

- Måler verdier og kulturelle hovedskiller i befolkningen.

- Beskrevet i bøkene

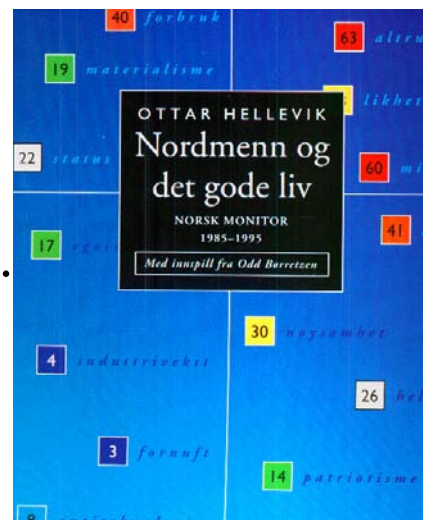
Nordmenn og det gode liv (1996)

På vei mot det gode samfunn?

(Barstad og Hellevik 2004)

Jakten på den norske lykken (2008)

+ diverse artikler



Verdier i Norsk Monitor

VERDIER: Et individs oppfatninger om grunnleggende mål i tilværelsen og hvilke midler det er riktig å bruke for å nå dem.

Verdi-dimensjoner
(3)

Verdi-indekser
(25)

Vekst - Vern

Enkelt-spørsmål
(65)

Jeg er villig til å gi avkall på varer og tjenester jeg nå bruker, hvis jeg med det kunne bidra til å bevare våre naturressurser.

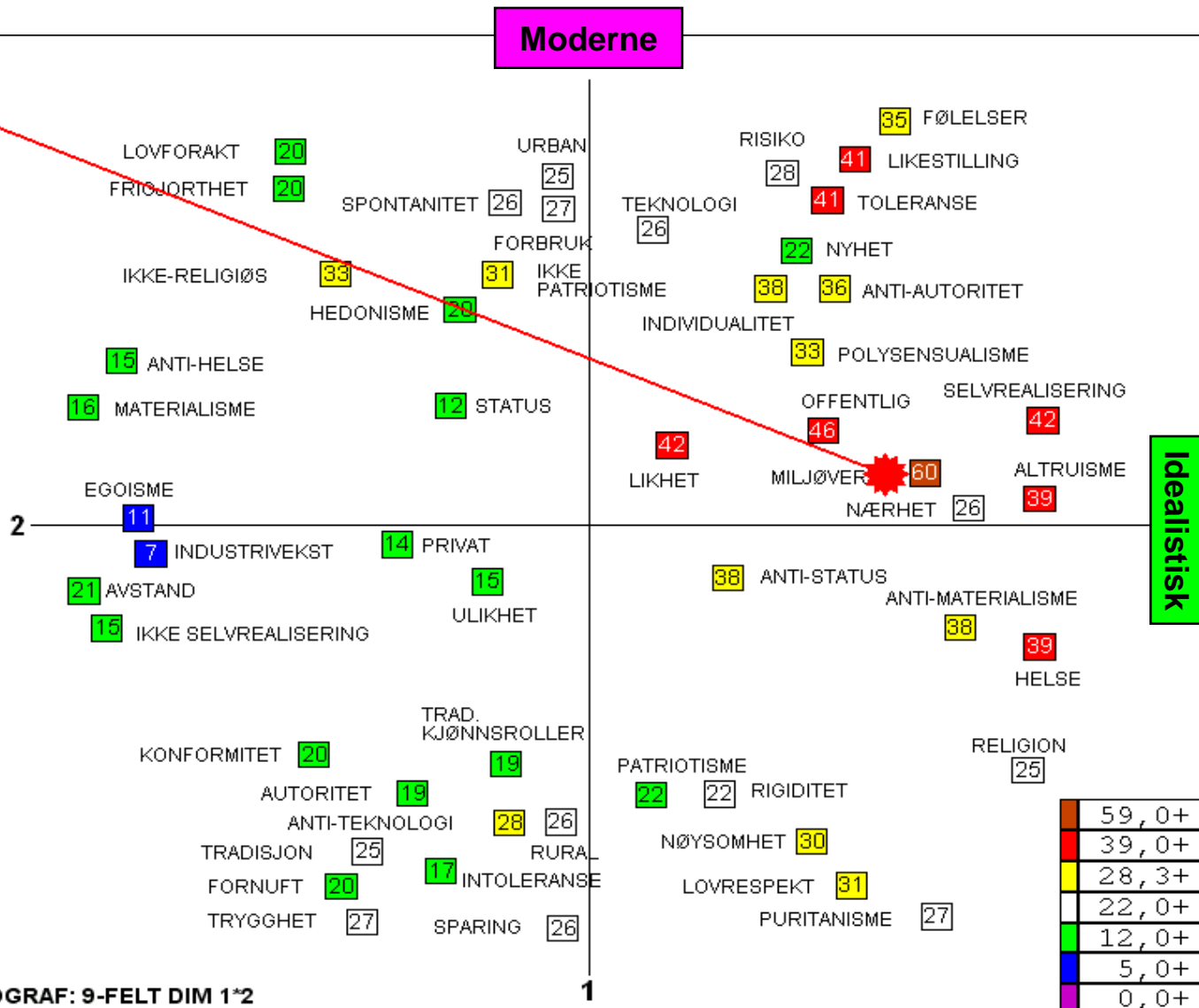
For å trygge økonomisk vekst, trenger vi fortsatt industriutbygging, selv om dette skulle komme i strid med naturverninteressene.

Verdiprofilen til personer som støtter miljøvernorganisasjoner

Støtter miljøvern-organisasjoner
Antall intervju 520
Bef 489.000 12,9%

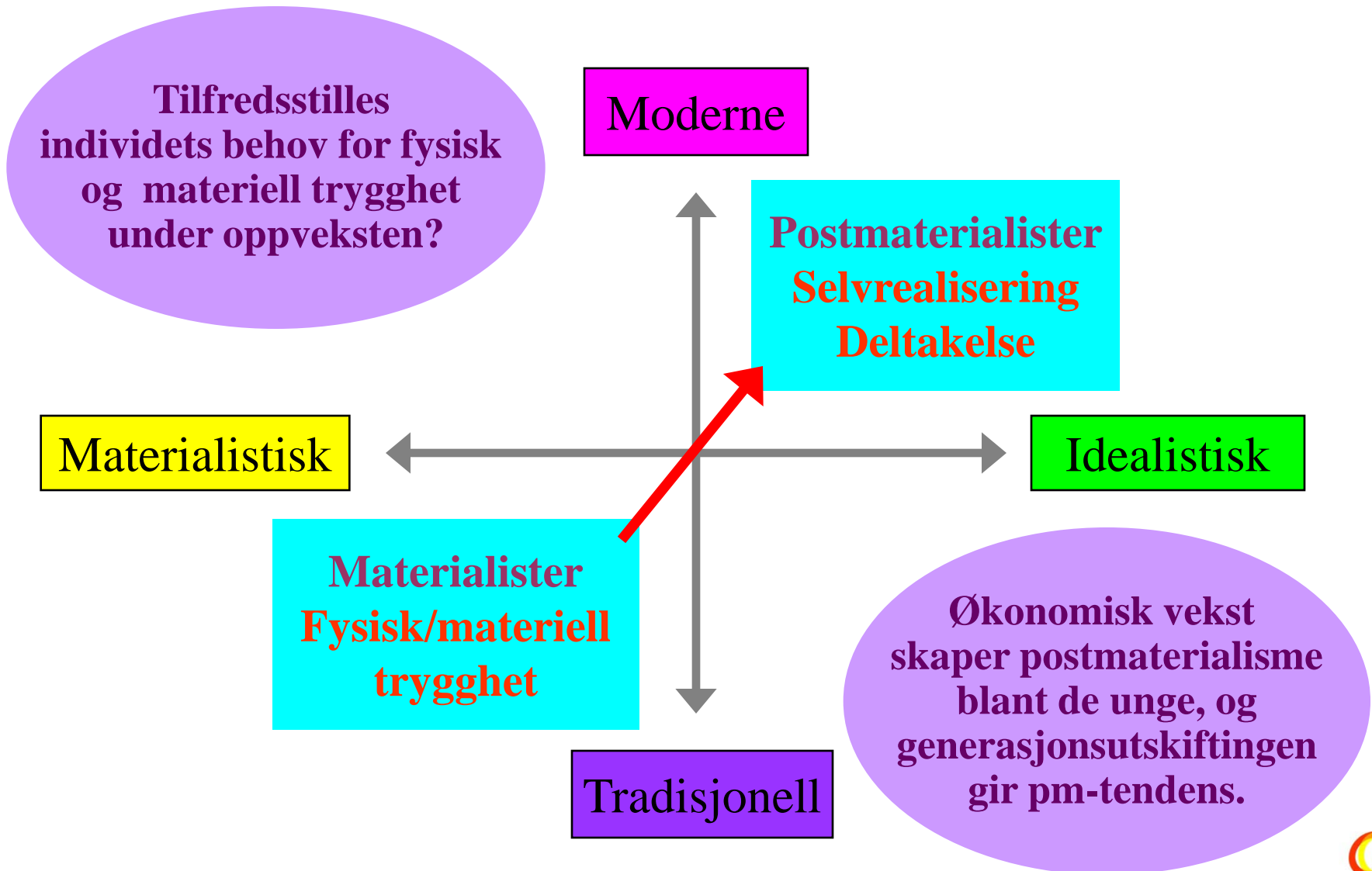
9,0	16,1	21,4
5,5	10,6	19,8
6,6	11,3	16,1

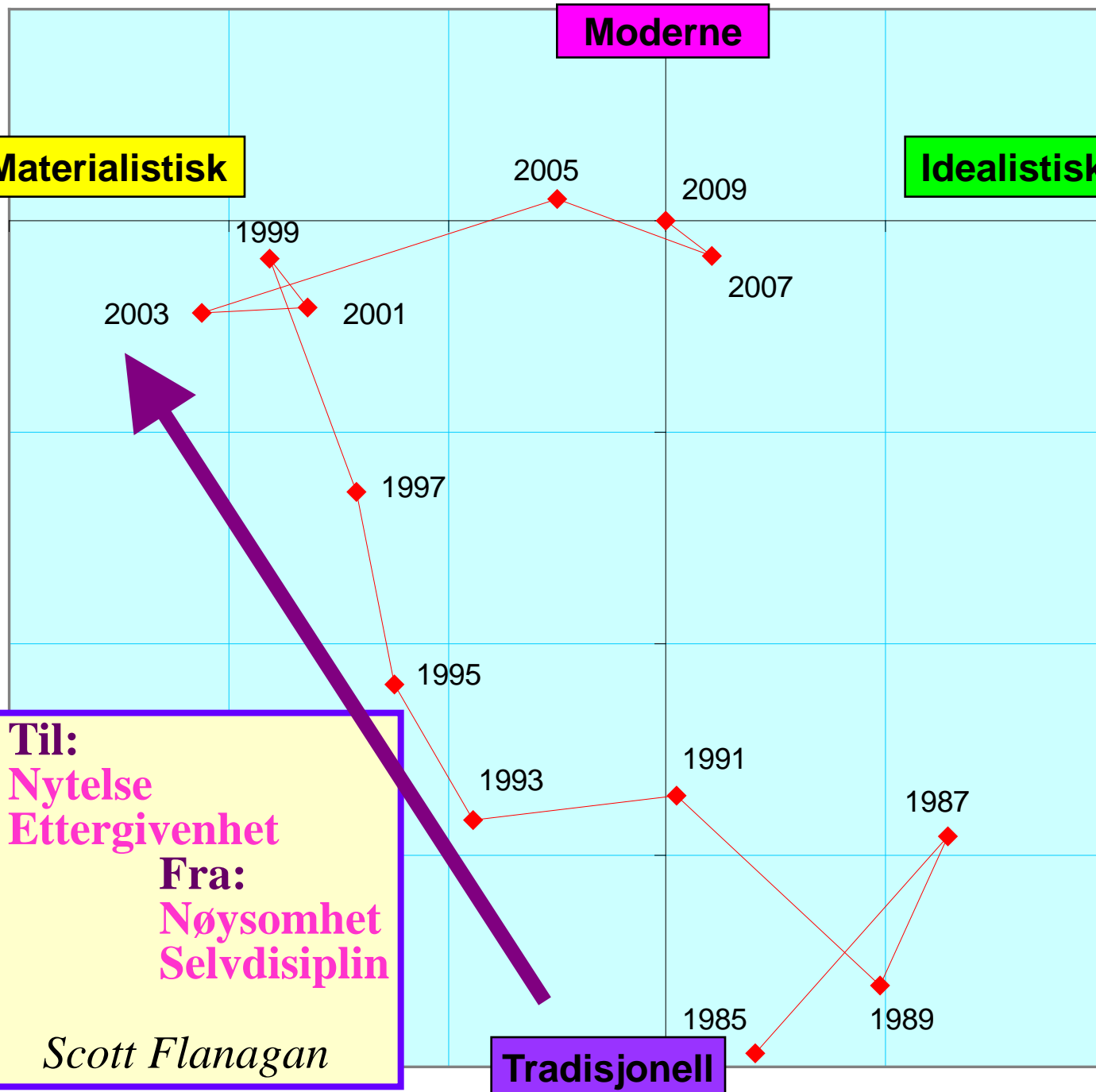
Materialistisk



Tradisjonell

Forventet verdiutvikling: Inglehart's postmaterialisme-teori





**Faktisk
verdi-
utvikling
ifølge
Norsk
Monitor
(vist i 2009-
kartet for
dimensjon
1 og 2)**

man
Briefs
49⁵⁰
man
DRESS MANN

This advertisement features a photograph of a man and a woman embracing. The man is shirtless and wearing black briefs with white trim. The woman is seen from the back, her arms around the man's chest. The background is a textured, wood-like surface. The text 'man' appears twice, once above 'Briefs' and once on the man's briefs. The price '49⁵⁰' is prominently displayed in large white numbers. The 'DRESS MANN' logo is in a yellow oval at the bottom right.

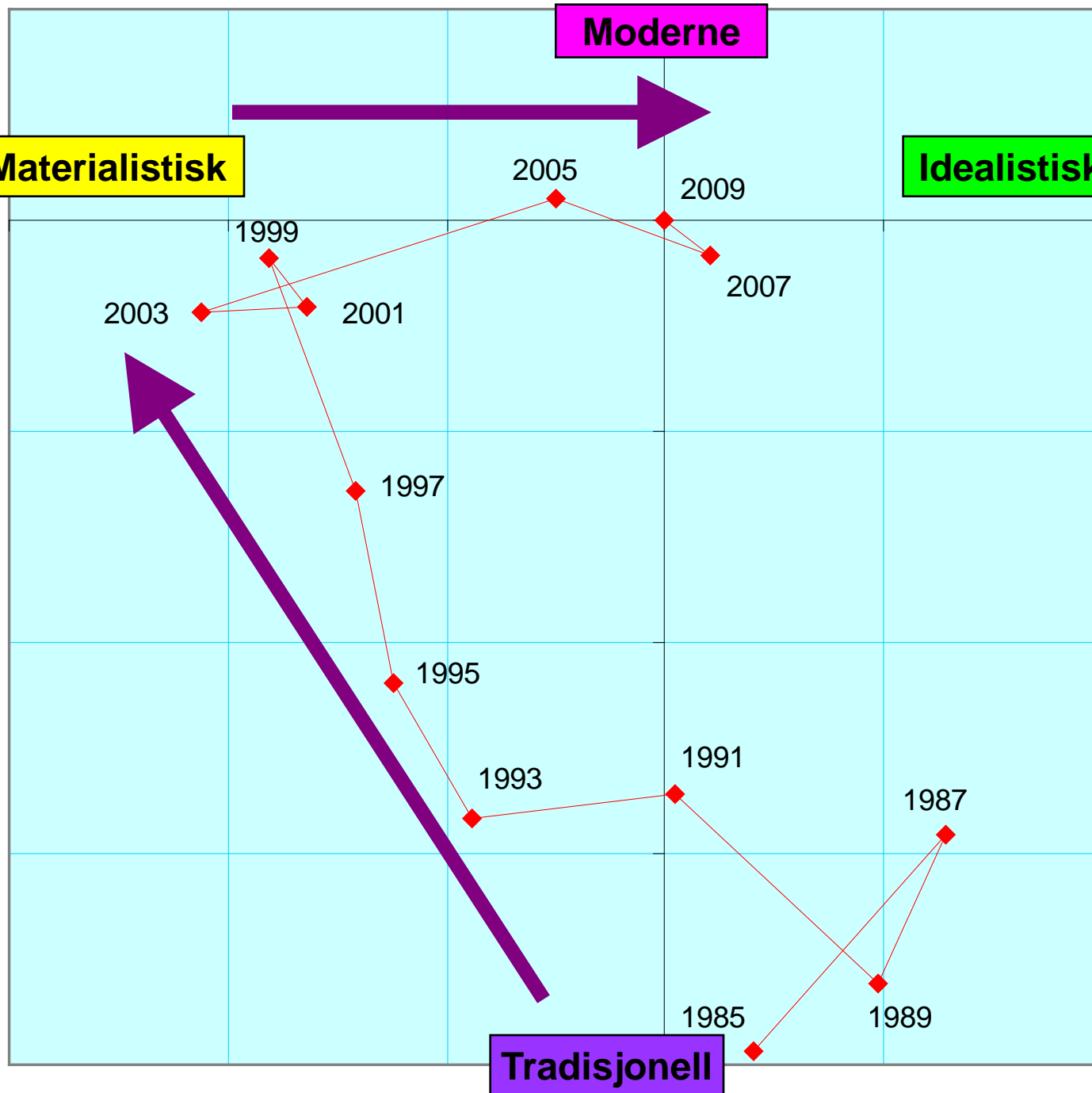


Go on and spoil yourself

Shopping is good for you

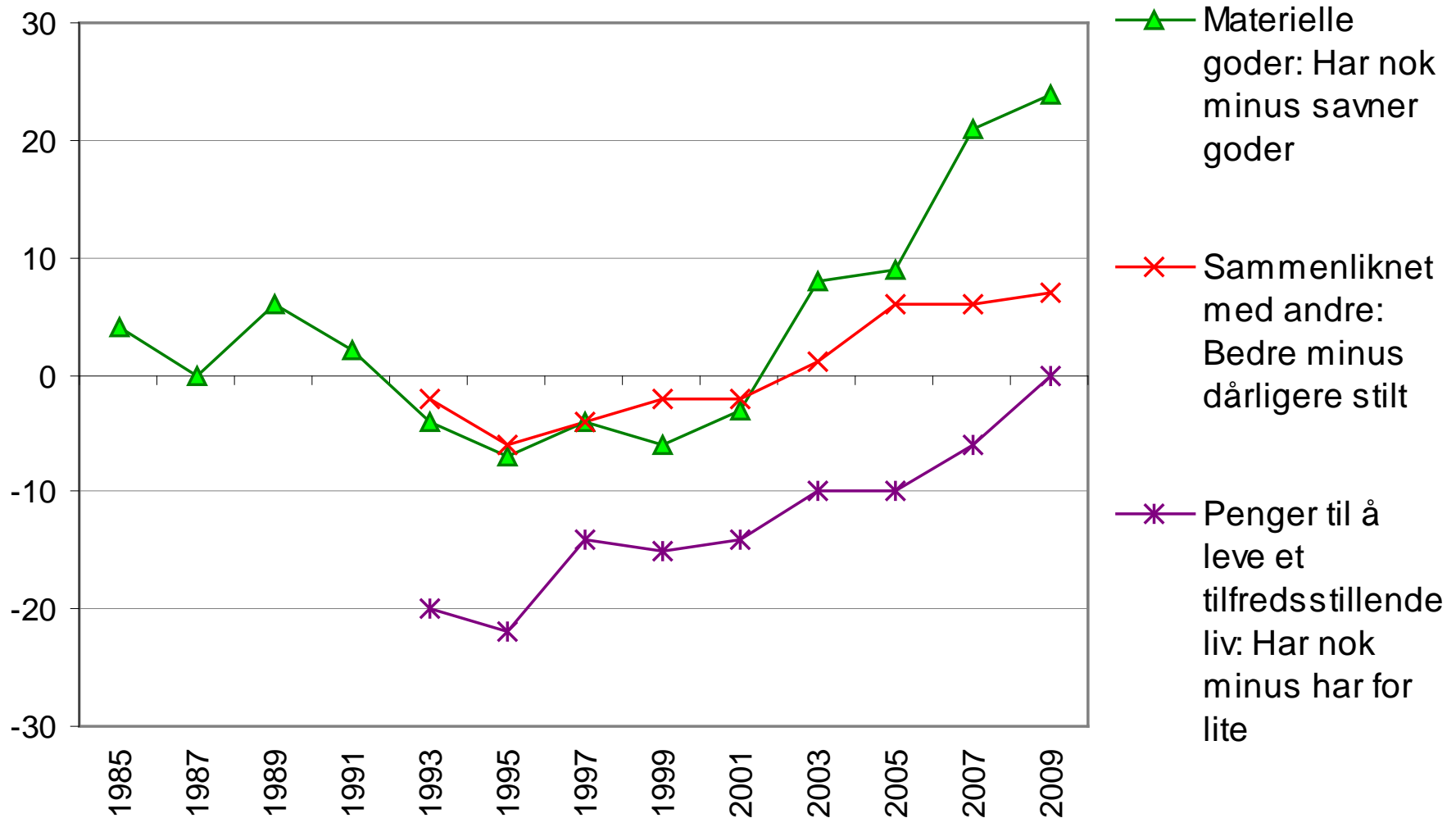
THE TAX-FREE SHOP

This advertisement has a green background at the top with the text 'Go on and spoil yourself'. Below this is a photograph of several different perfume bottles of various shapes and colors (clear, purple, silver). The bottom section has a white background with the text 'Shopping is good for you' where each word is inside a red shopping bag icon. At the very bottom, the text 'THE TAX-FREE SHOP' is written in large, bold, grey letters.



**Faktisk
verdi-
utvikling
ifølge
Norsk
Monitor
(vist i 2009-
kartet for
dimensjon
1 og 2)**

Utvikling for subjektive økonomiske indikatorer (overvekt av positive over negative vurderinger. -100 / +100)

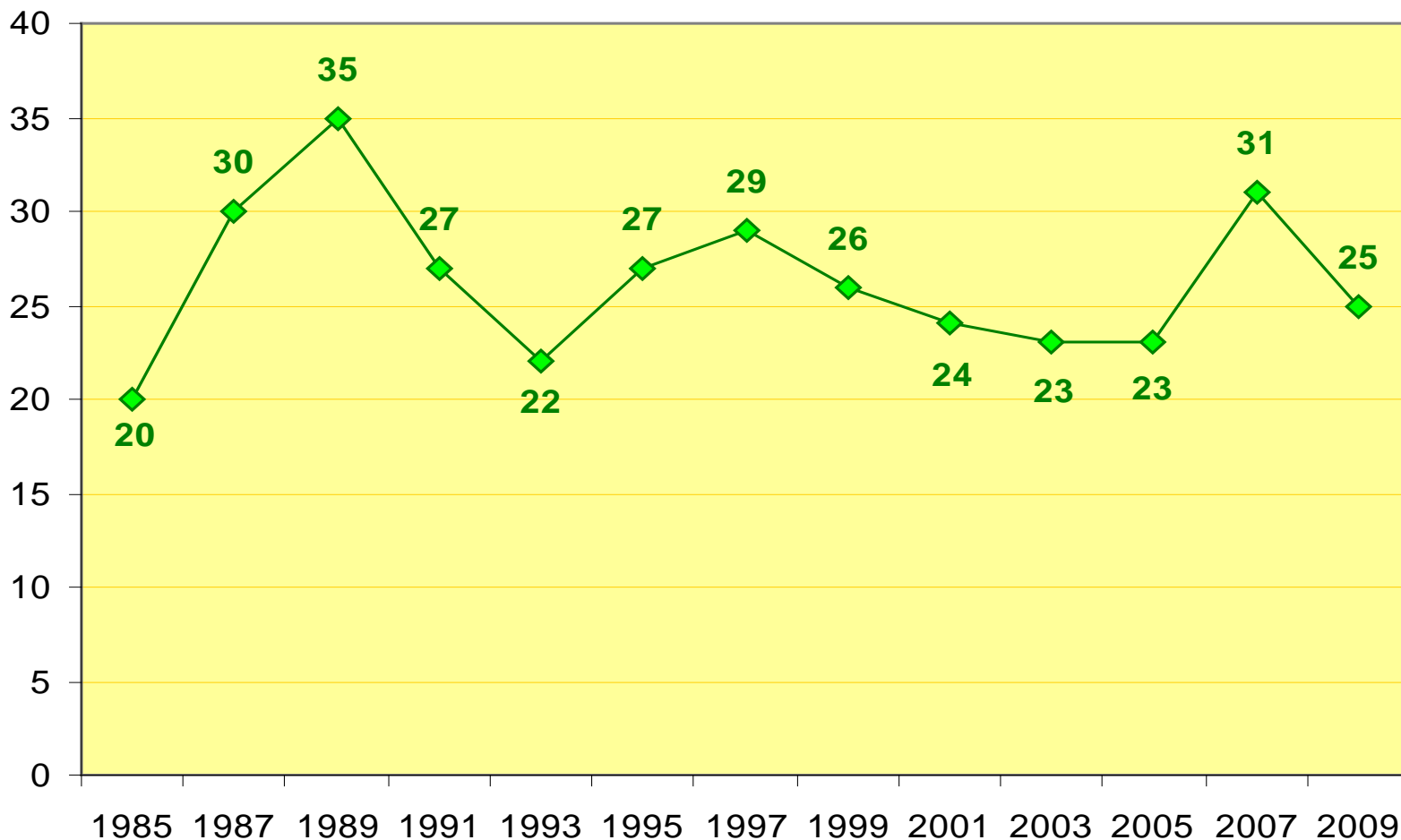


Oppslutning om verdien miljøvern (% som har verdien)

Indeksen for miljøvern versus økonomisk vekst:

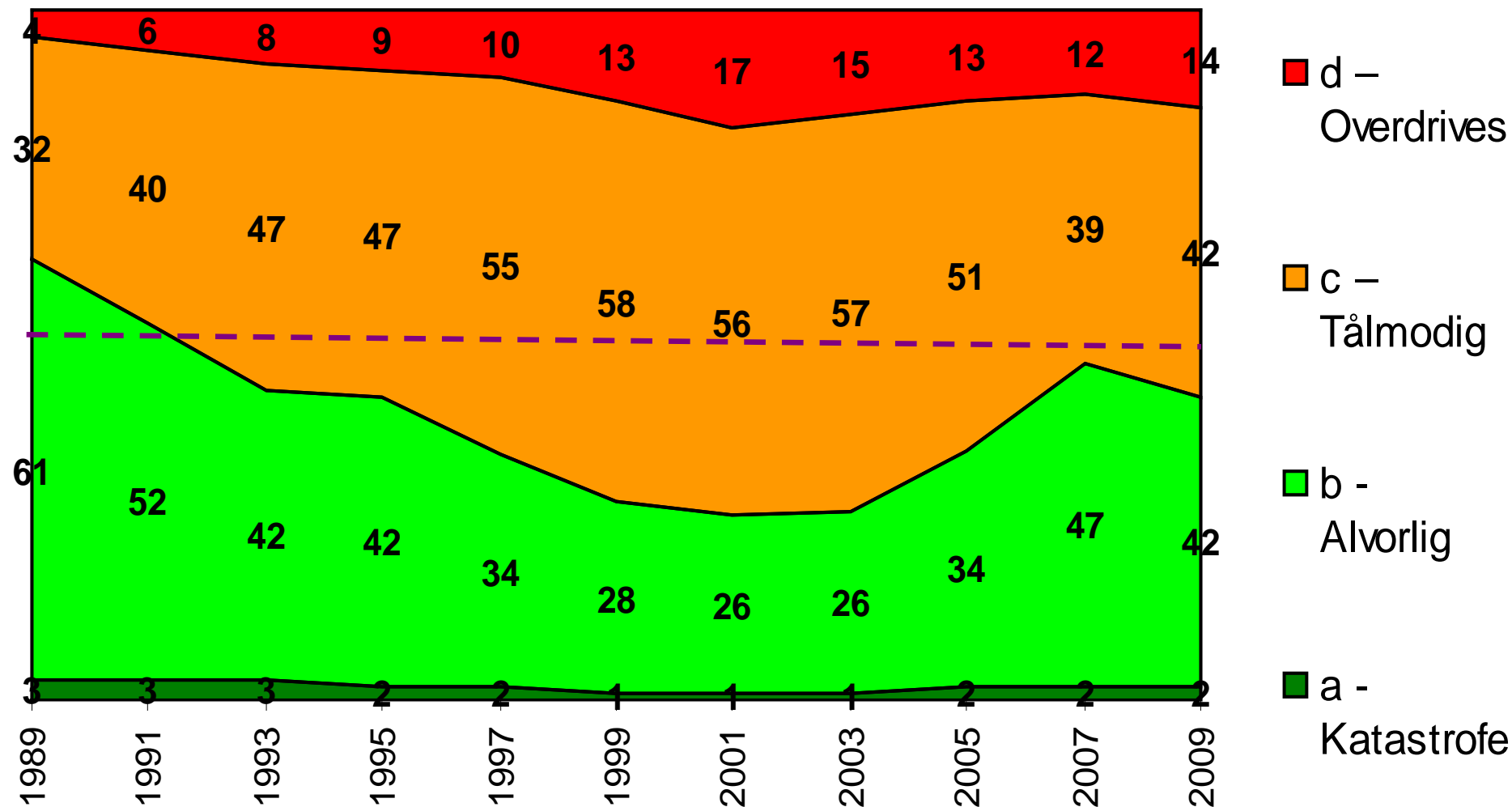
ENIG: Jeg er villig til å gi avkall på varer og tjenester jeg nå bruker, hvis jeg med det kunne bidra til å bevare våre naturressurser.

UENIG: For å trygge økonomisk vekst, trenger vi fortsatt industri-utbygging, selv om dette skulle komme i strid med naturverninteressene.

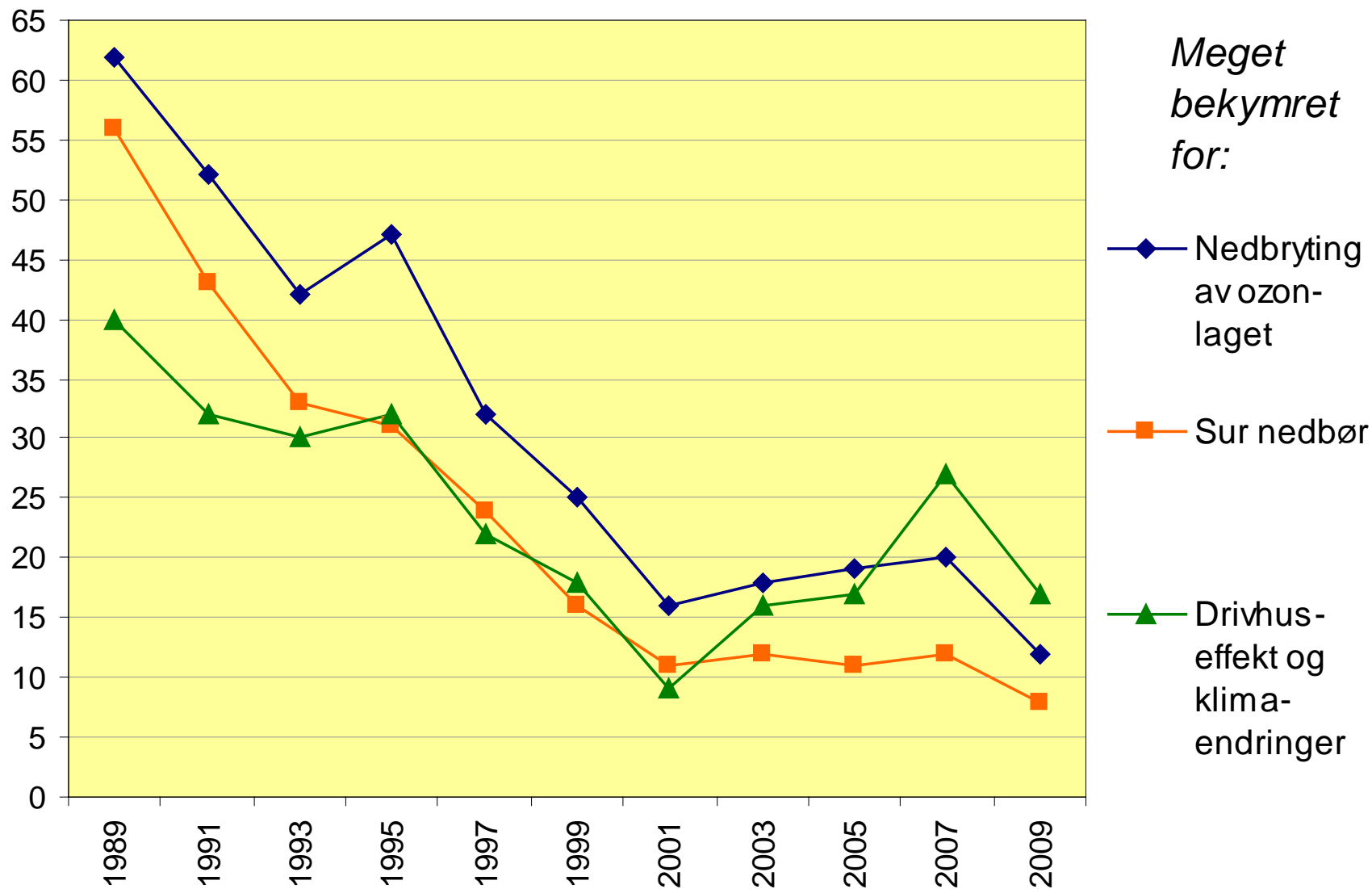


Fire oppfatninger om forurensing og miljøproblemer. Hvilken er nærmest din egen?

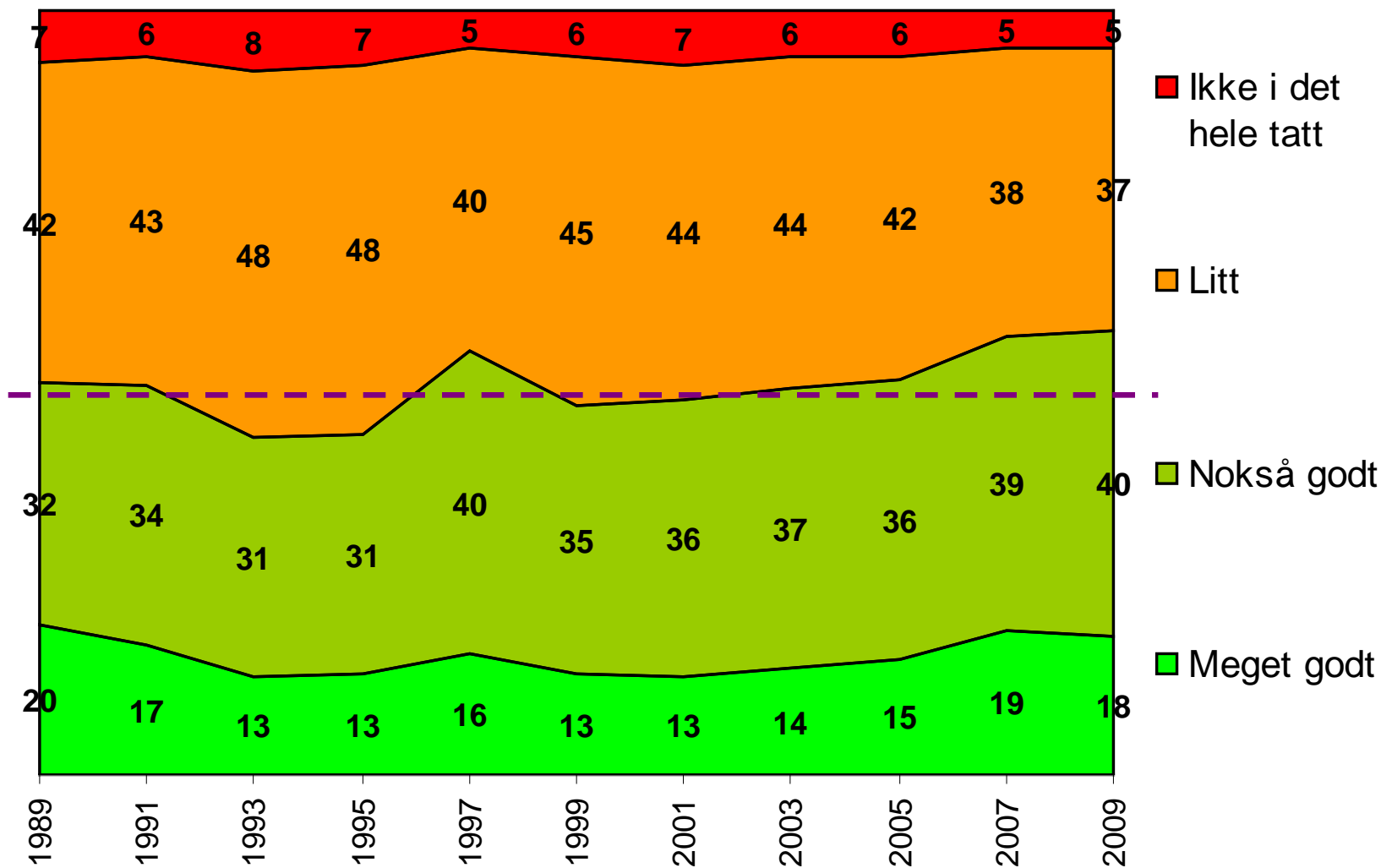
- a - Det hele har gått for langt. Det er for sent å gjøre noe. Vi går mot en katastrofe.
- b - Situasjonen alvorlig. Nødv. med øyebl.og drastiske tiltak om vi skal løse probl.
- c - Med tålmodighet og utholdenhet skal tendensen til miljøforringelse på sikt snus.
- d - Det står ikke så dårlig til, vi har lett for å overdrive alvorret i situasjonen.



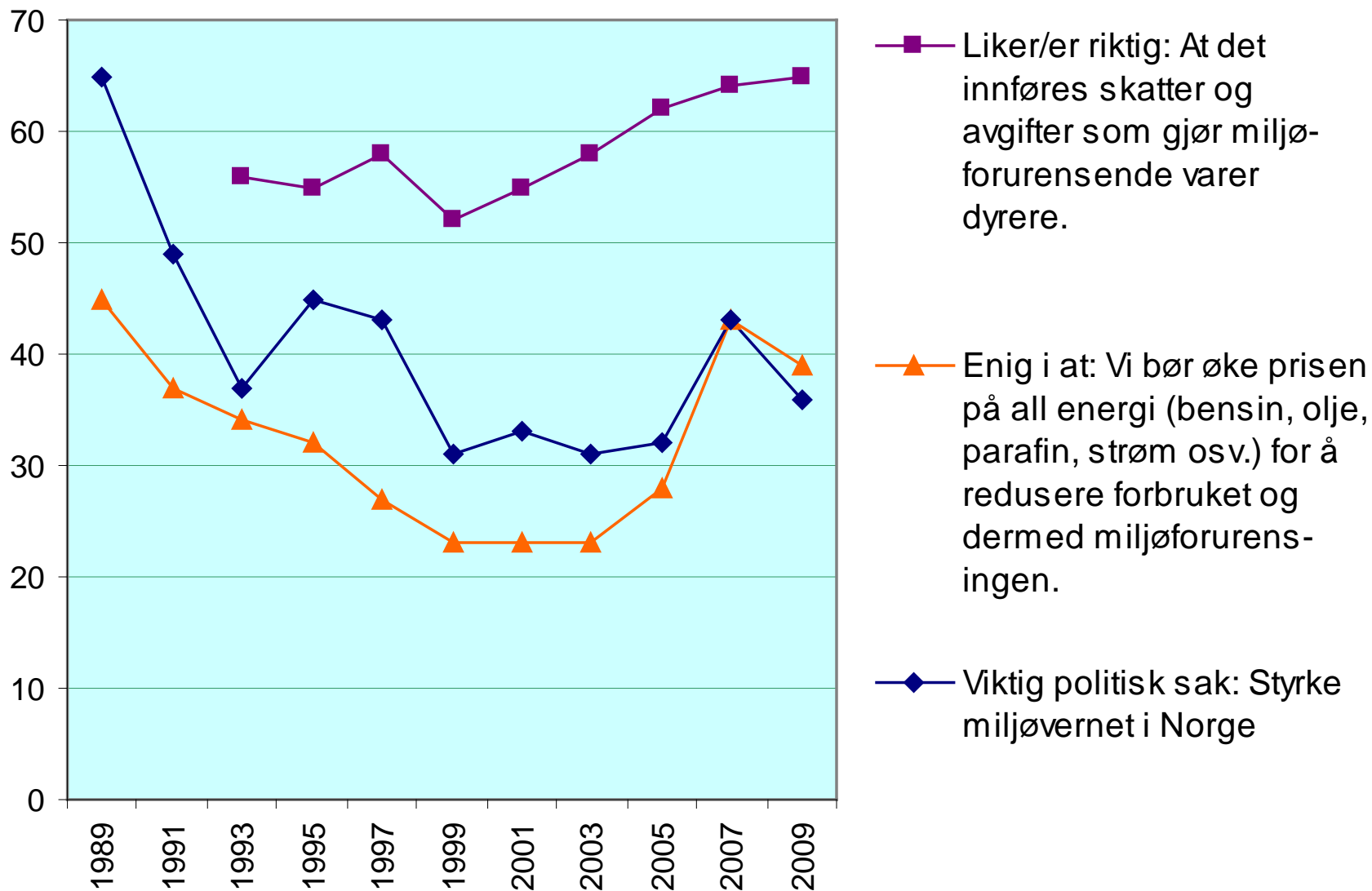
Bekymring for konkrete miljøproblemer (%)



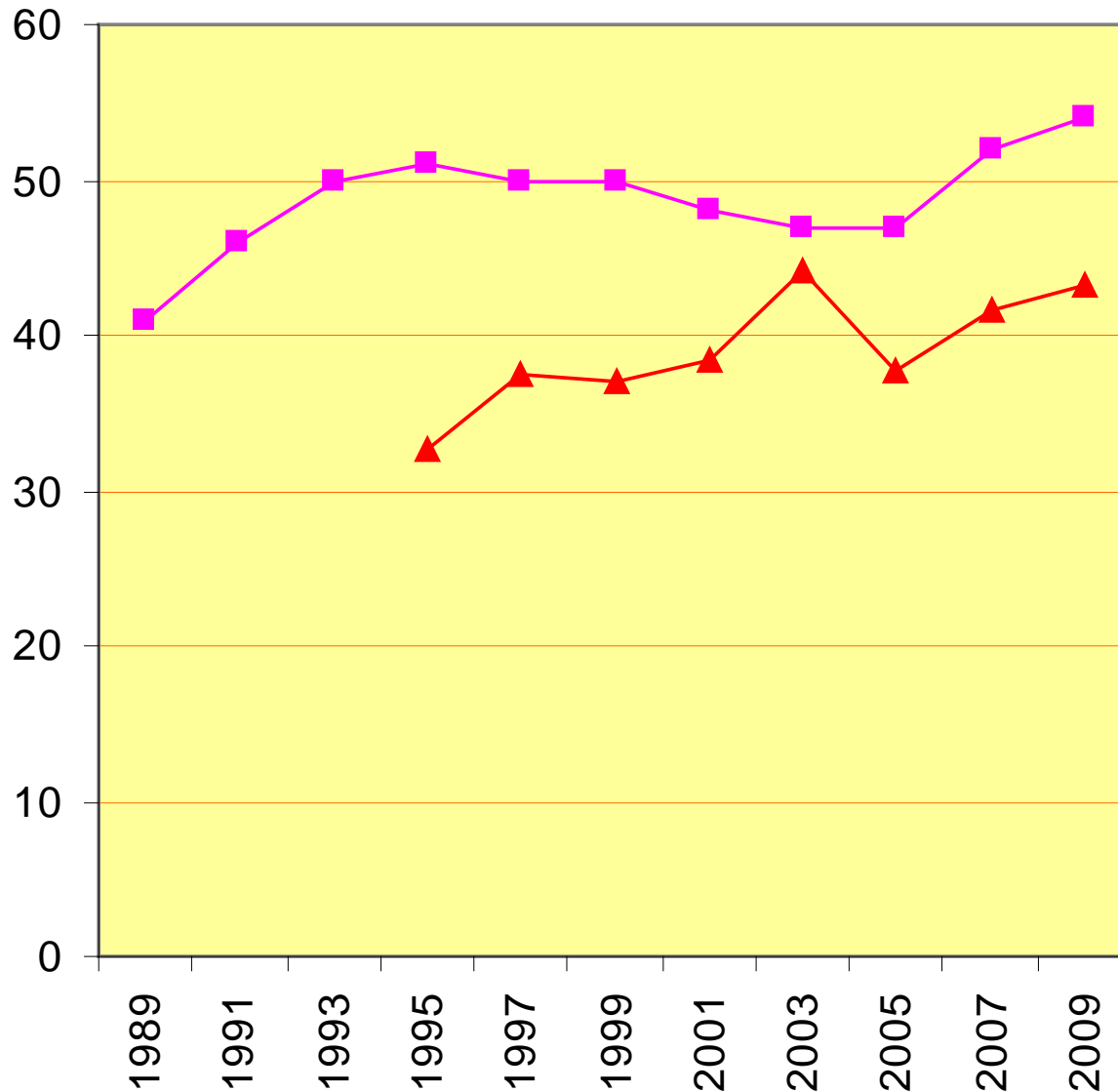
Hvor godt synes du utsagnet nedenfor stemmer overens med hva du selv mener eller gjør? - Jeg er opptatt av hva jeg personlig kan gjøre for å verne om miljø og naturressurser



Miljøpolitiske holdninger (%)



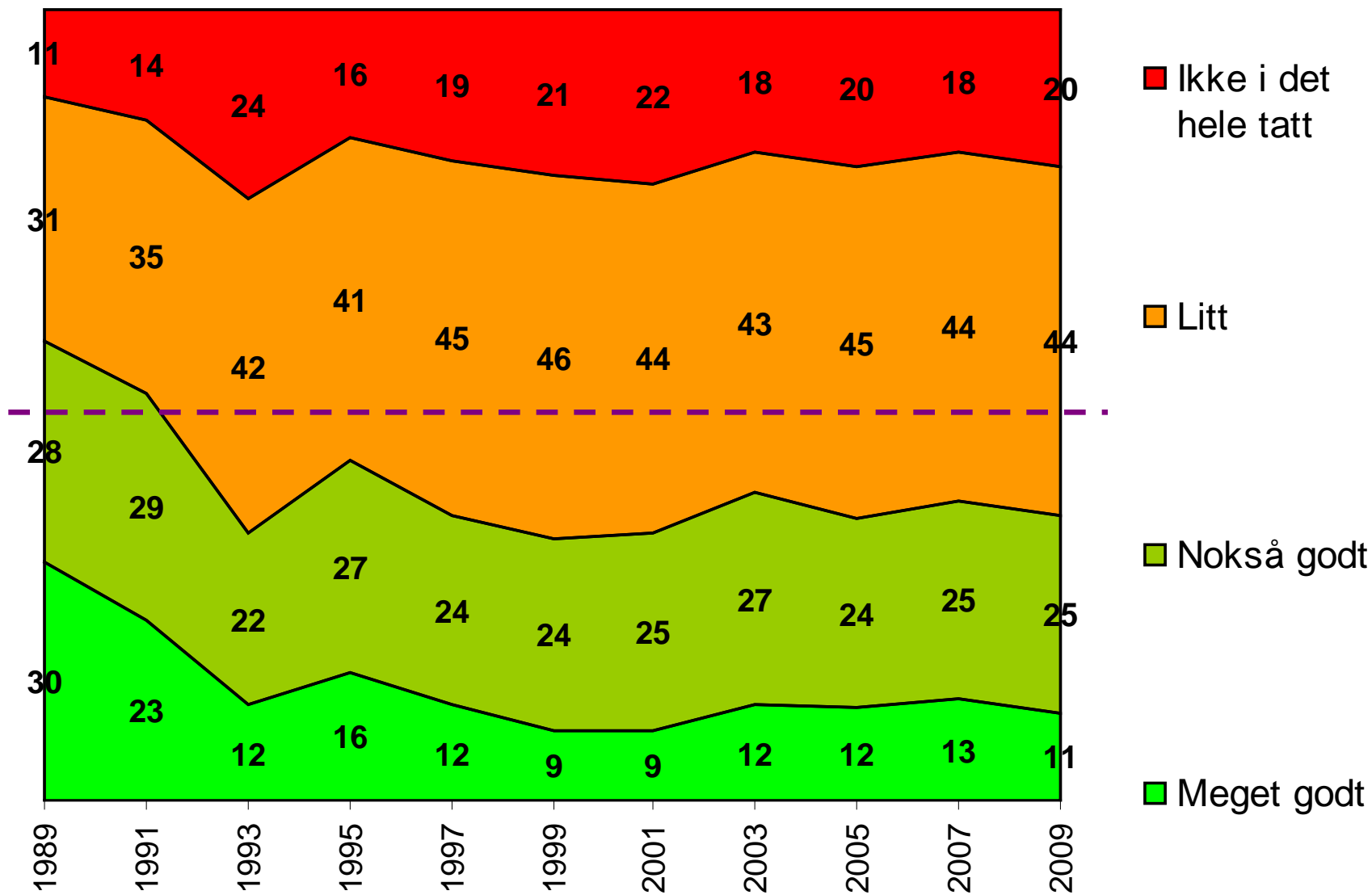
Miljøvennlig atferd (%)



—■ Ofte/av og til: Brukt kollektivt transportmiddel selv om du hadde anledning til å bruke bil, av hensyn til miljøet.

—▲ Jeg forsøker systematisk å begrense bruken av energi eller bruke energi mer effektivt (f.eks. ved nesten alltid å senke natt-temperaturen i

“Jeg støtter miljøvernorganisasjoner” – Stemmer:



Utviklingen for miljøoppfatninger

Etter topp-punktet i 1989 en fallende tendens for andelen som var bekymret for miljø- og klima-problemer utover nittitallet, og ny stigning fra 2003 til 2007. I 2009 er trenden igjen snudd. Noen færre er bekymret, også for klimaendringer.

Men det er fortsatt bare en minoritet som mener problemene overdrives og ikke ser behov for tiltak. Viktig å skille mellom *nivå* og *tendens*.

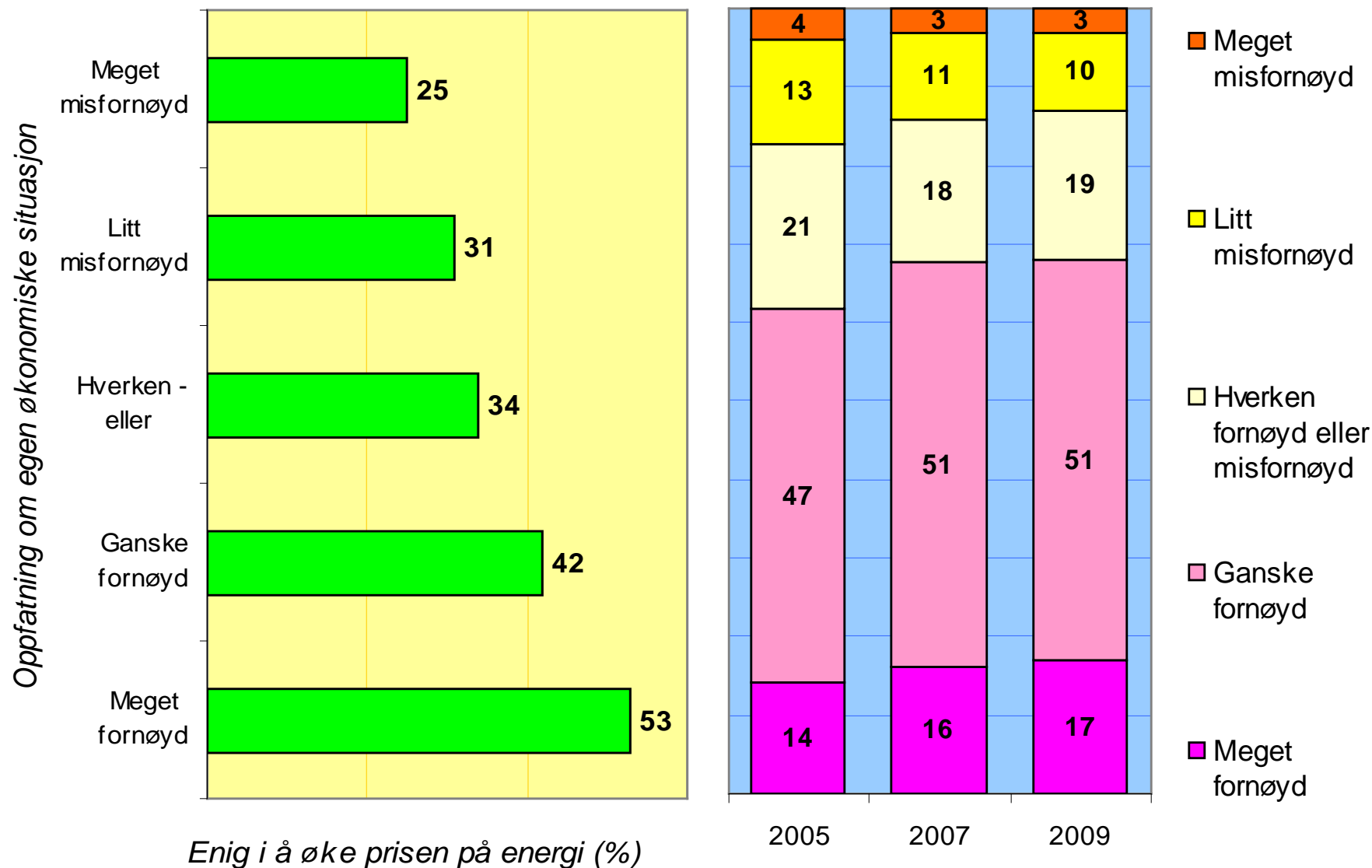
Bildet av utviklingen for 2007-2009 for vekt på miljøhensyn og vilje til egeninnsats er blandet. Verdiindeksen for vekst versus vern og flere andre mål viser nedgang, men enkelte andre indikatorer viser stabilt eller økt engasjement.

Mindre bekymring og engasjement i forhold til miljøproblemer kan ha mange årsaker:

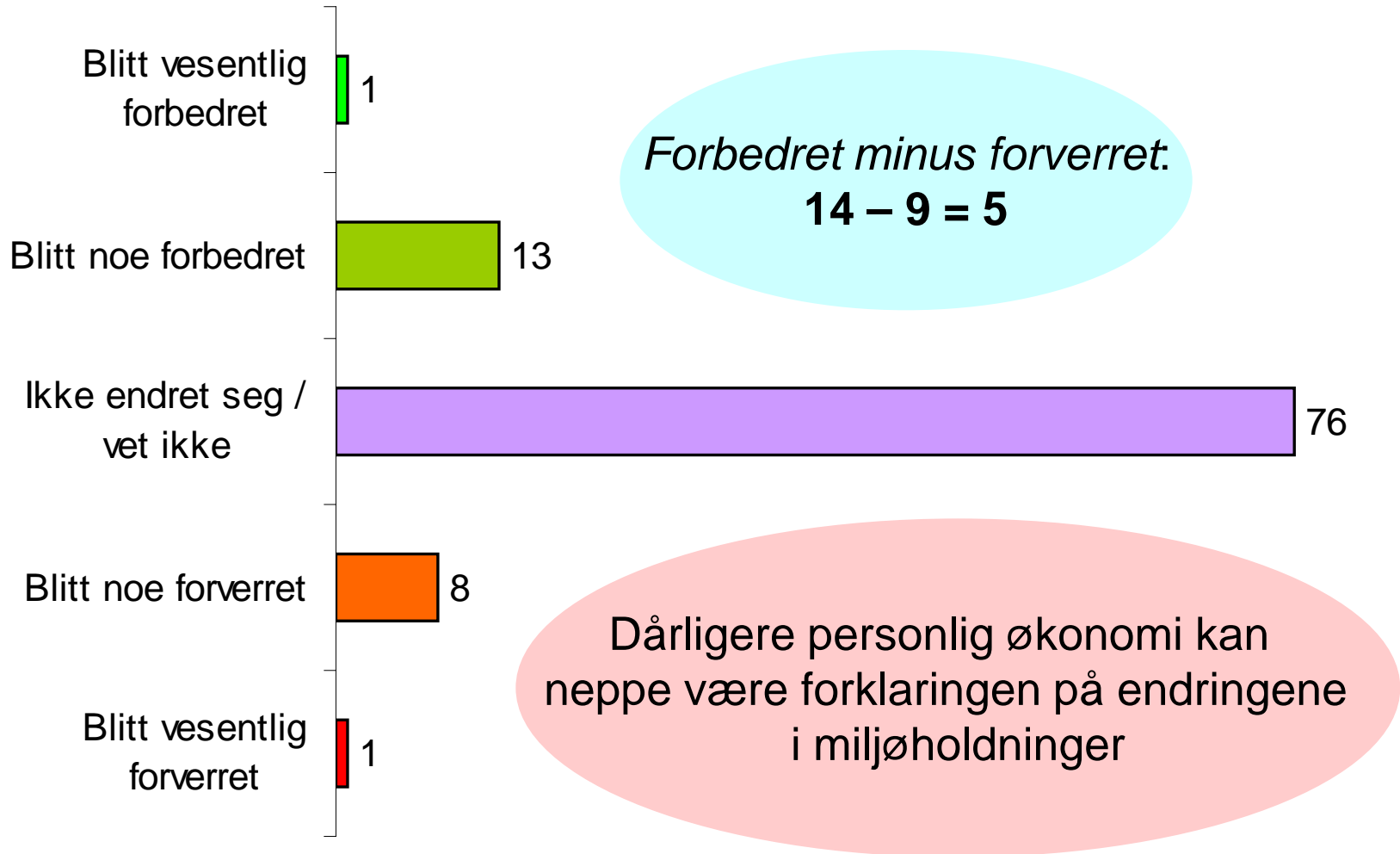
- Behov for psykisk avspenning.
- Reaksjon på “dommedagsprofetier” som tilsynelatende ikke slår til.
- Tvil sådd av klimaskeptikere eller egne observasjoner.
- Tro på at politikerne nå er iferd med å ta fatt i problemene.
- At en selv har begynt å leve mer miljøvennlig.
- Kan finanskrisen være forklaringen på nedgangen 2007->2009?

Finanskrisens betydning for utviklingen i miljøholdninger:

Opplevd personlig økonomi og miljøsyn / Utviklingen for opplevd pers. økonomi



Har din økonomiske situasjon endret seg som følge av finanskrisen? I tilfelle på hvilken måte?



Reverseringen av utviklingen langs dimensjon 2 fra 2007 til 2009 er ikke relatert til verdiene materialisme eller forbruk, men vekst-vern.

